

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/43/2018
Identifikačné číslo spisu: 8014200407
Dátum vydania rozhodnutia: 21.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8014200407.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v právnej veci žalobcu: K., E. XXX, N., Poľská republika, zastúpeného: advokátom JUDr. Dušanom Remetom, so sídlom v Prešove, Masarykova 2, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, za účasti R. C. R., C. F. XX, L., trvale bytom Q. XX, XX-XXX A., Poľská republika, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej zo dňa 30. januára 2014, č.: XXXX-X/XXXX-BA, o kasačnej sťažnosti žalobcu a R. C. R. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 24. novembra 2017 č. k. 2S/27/2014-76, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. novembra 2017 č. k. 2S/27/2014-76, zamietla.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Prešove napadnutým uznesením zo dňa 24. novembra 2017, č. k. 2S/27/2014 -76 ako oneskorene podanú odmietol podľa § 98 písm. d/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) žalobu o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej zo dňa 30. januára 2014 č. XXXX-X/XXXX-BA v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Sociálnej poisťovne pobočka Košice zo dňa 22. augusta 2011 č. 705-3440209611-GC09/11-231 (59236-1/2011-KEM). O náhrade trov konania krajský súd rozhodol tak, že žalobcovi priznal len náhradu trov odvolacieho konania s tým, že o ich výške správny súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti uznesenia. Žalovanej právo na náhradu trov konania nepriznal.

2. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že podanou žalobou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovanej v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, ktorý rozhodol vo veci vzniku, prerušenia a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch podľa § 210 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení tak, že zamestnancovi A. K. M. nevzniklo

povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od 1. júna 2010 do 31. januára 2011 podľa slovenskej legislatívy u zamestnávateľa R. C. R..

3. Krajský súd riadiac sa právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vysloveným v rozsudku sp. zn. 7Sžso/46/2015 zo dňa 25. mája 2017, ktorým bolo zrušené skoršie rozhodnutie správneho súdu č. k. 2S/27/2014-43 zo dňa 17. apríla 2015 a vec mu vrátená na ďalšie konanie sa opakovane oboznámil s obsahom administratívneho spisu žalovanej, vyjadreniami účastníkov konania a s ostatným obsahom spisového materiálu. Mal za preukázané, že žalobca bol účastníkom správneho konania a bolo mu doručené prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo dňa 22. augusta 2011 číslo 705-3440209611-GC09/11-231 (59236-1/2011-KEM). Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nepodal. Odvolanie podal zamestnávateľ žalobcu R. C. R.. Správny súd s poukazom na ustanovenie § 247 ods. 1, 2, 3 OSP dospel k záveru, že žalobca nevyčerpal riadne opravné prostriedky a žalobu podanú na krajský súd dňa 14. marca 2014 ako oneskorene podanú odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. d/ SSP.

4. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP. Žalobcovi úspešnému v odvolacom konaní priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

II.

5. Proti uzneseniu správneho súdu podal žalobca kasačnú sťažnosť žiadajúc napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uplatnil si náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Dôvodil tým, že podľa § 134 ods. 2 písm. b/ SSP správny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak rozhodnutie alebo opatrenie vydal orgán, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený. Citoval článok 13 (3) písm. a/ nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, článok 1 ods. 1 písm. a/ a b/, článok 16 (2) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 a poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžso/90/2015 zo dňa 14. decembra 2016 v skutkovo a právne obdobnej veci, v zmysle ktorého žalovaný ani prvostupňový orgán verejnej správy nemali právomoc rozhodnúť o určení tzv. uplatniteľnej legislatívy vo vzťahu k osobám v rovnakom postavení v akom sa nachádzala žalobca. Podľa týchto právnych záverov s ktorými sa plne stotožnil pobočka Sociálnej poisťovne ani žalovaná nemali právomoc rozhodnúť o určení tzv. uplatniteľnej legislatívy vo vzťahu k osobám v rovnakom postavení, v akom sa aj on nachádzal.

7. Odhliadnuc od uvedeného poukázal na to, že nemožno súhlasiť s argumentom, podľa ktorého nepodal opravný prostriedok v administratívnom konaní. Takýto opravný prostriedok podal v celom rozsahu aj na prospech jeho zamestnávateľ, ktorý uhájil tak svoje práva a oprávnené záujmy vrátane práv a oprávnených záujmov žalobcu.

8. Kasačnej sťažnosti žiadal vyhovieť.

III.

9. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti poukázala na skutočnosť, že žalobca v administratívnom konaní rozhodnutie prvostupňového orgánu nenapadol odvolaním. Odvolanie podal iba jeho zamestnávateľ.

10. V súvislosti a vo vzťahu k námietke týkajúcej sa spoločných práv žalobcu a zamestnávateľa zároveň poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžso/202/2015 zo dňa 26. júla 2017 v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol: „K námietke žalobcov, týkajúcej sa nerozlučného procesného spoločenstva odvolací súd dospel k právnemu názoru, že predmetný právny inštitút nie je v prejednávanej veci aplikovateľný, keďže žalobca 1/ a jeho zamestnanci u ktorých žalovaná rozhodovala o vzniku, resp. nevzniku povinného sociálneho poistenia podľa slovenskej legislatívy nemajú žiadne spoločné práva a povinnosti“.

11. V súvislosti s odvolaním proti výroku o náhrade trov konania upriamila pozornosť na výrok uznesenia Krajského súdu v Prešove z ktorého nevyplýva, či súd priznal náhradu trov odvolacieho konania na úrovni Sociálnej poisťovne, ústredie alebo súdneho odvolacieho konania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Vo vzťahu k odvolaciemu konaniu na úrovni Sociálnej poisťovne, ústredie poukázala na skutočnosť, že žalobca proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. 705-3440209611-GC09/11-231 zo dňa 22. augusta 2011 odvolanie nepodal. Predmetné prvostupňové rozhodnutie bolo preskúmané v rámci odvolacieho konania len na základe odvolania zamestnávateľa s potvrdzujúcim výsledkom. Odvolací súd na základe podaného odvolania rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalovaná má za to, že žalobca ani v jednom z uvedených konaní úspešný nebol, preto mu náhrada trov odvolacieho konania nemala byť priznaná.

IV.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti (§ 440 ods. 1, 2 SSP) a dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu vychádza zo správneho právneho posúdenia a kasačnú sťažnosť je potrebné zamietnuť.

13. Podľa § 491 ods. 2 SSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

14. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

15. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

16. Podľa § 199 ods. 3 SSP ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

17. Podľa § 7 písm. a/ SSP správne súdy nepreskúmajú právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,

18. Podľa § 98 ods. 1 písm. d/ a g/ SSP správny súd uznesením odmietne žalobu, ak bola podaná oneskorene alebo je neprípustná.

19. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí že nie je dôvodná.

20. Preskúmaním spisového materiálu kasačný súd zistil, že žalobou doručenou Krajskému súdu v Prešove dňa 17. marca 2014 sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovanej č.. zo dňa 30. januára 2014 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. 705-3440209611-GC09/11-231 (59236-1/2011-KEM) zo dňa 22. augusta 2011.

21. Skutkové okolnosti vyplývajúce z obsahu spisov a z vyjadrení účastníkov konania v danej veci preukazujú, že proti prvostupňovému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Košice podal opravný

prostriedok zamestnávateľ žalobcu R. C. R.. Sociálna poisťovňa, ústredie podľa § 193 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov rozhodnutím č.54898-2/2011-BA zo dňa 2. novembra 2011 konanie prerušila do dňa doručenia informácie ZUS Department Ubezpieczeń i Skladek, Warszawa, týkajúcej sa statusu K. M. v Poľskej republike. Rozhodnutie o prerušení konania bolo doručené zamestnávateľovi žalobcu dňa 16. januára 2012. Následným rozhodnutím číslo XXXX-X/XXXX-BA z 30. januára 2014 Sociálna poisťovňa, ústredie odvolanie zamestnávateľa R. C. R. zo 16. septembra 2011 zamietla a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdila. Rozhodnutie bolo doručené žalobcovi s doručenkou dňa 13. februára 2014 a zamestnávateľovi žalobcu dňa 18. februára 2014.

22. Ak malo odvolanie proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Košice vyvolať právne účinky, muselo byť podané na správnom orgáne, ktorý rozhodnutie vydal. Lehota začala plynúť dňom, ktorý nasleduje po dni oznámenia rozhodnutia a skončilo sa uplynutím tridsiateho dňa. Rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu bolo žalobcovi oznámené 2. septembra 2011.

23. K sťažnostnému bodu ohľadom vzájomnej súvislosti jednotlivých práv a oprávnených záujmov žalobcu a zamestnávateľa kasačný je potrebné poznamenať, že inštitút nerozlučného procesného spoločenstva nebol v prejednávanej veci aplikovateľný. Žalobca, o ktorého o vzniku resp. nevzniku povinného sociálneho poistenia podľa slovenskej legislatívy správny orgán rozhodoval nemá žiadne spoločné práva a povinnosti so zamestnávateľom R. C. R..

24. Neušlo pozornosti kasačného súdu vyjadrenie žalovanej v časti týkajúcej sa výroku uznesenia krajského súdu, ktorým súd priznal žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania. Z dôvodu, že žalovaná proti výroku uznesenia krajského súdu v tejto časti kasačnú sťažnosť nepodala, rozhodnutie krajského súdu v tejto časti nadobudlo právoplatnosť.

25. Vzhľadom na uvedené dôvody považoval kasačný súd kasačnú sťažnosť za nedôvodnú a rozhodol podľa § 461 SSP tak, že kasačnú sťažnosť zamietol.

26. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP a nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania. Žalobkyňa v tomto konaní úspech nemala a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi neprináleží. 27. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.